Oponentura – habilitace Michala Tornyaie

Práci Michala Tornyaie sleduji přes deset let. Nejprve zprostředkovaně – začal jsem si všímat zvyšující se kvality typografických výstupů mnohých absolventů VŠVU, a to jak po stránce praktické, tak teoretické. Záhy jsem zjistil, že to není náhoda, ale že za touto změnou do značné míry stojí Michalova pedagogická činnost. V roce 2016 jsem byl požádán, abych napsal oponenturu jeho dizertační práce, a díky tomu jsem mohl detailněji poznat, jak pracuje a přemýšlí.

Nebudu zde hodnotit konkrétní realizace, písma, texty nebo přednášky. Chtěl bych zde ale vypíchnout některé rysy Michalovy pedagogické a tvůrčí činnosti, které pokládám za podstatné pro hodnocení jeho dosavadní tvorby.

Celek i detail – na Michalově práci jsem vždy oceňoval, že neupřednostňuje jednu část tvorby nad druhou, ale že pro něj celkový výsledek má stejnou váhu jako ten nejmenší detail, a to z uměleckého, řemeslného i teoretického pohledu.

Kontext – Michal považuje kontext za zásadní součást typografické tvorby, uvědomuje si, že grafický design je nedílnou součástí naší kultury, kterou ovlivňuje a zároveň je jí ovlivňován. Snaží se studentům vštípit, že typografii nikdy nelze vnímat samostatně, ale vždy v souvislostech, které se liší projekt od projektu.

Srozumitelnost – už při četbě Michalovy disertační práce před osmi lety jsem si uvědomil, že má talent předkládat informace ve čtivé, věcné a stručné podobě. Osobně tuto schopnost považuji u pedagogů za nadmíru vítanou.

Preciznost a řemeslo – jako člověk, který velmi pozorně sleduje aktuální tvorbu písma ve světě, si všímám, jak často bývá estetická a konceptuální složka písma nadřazena té řemeslné. Pro Michala je ale řemeslná stránka při tvorbě fontů zásadní, nechce se vézt na vlně módních „rychlokvašek“.

Překračování hranic – Michal se nebojí překračovat hranice oboru, zkoumat nové fenomény a jejich vztah k typografii. Uvědomuje, že písmo jako komunikační nástroj souvisí s celou řadou dalších oborů, o kterých jako designéři víme velmi málo. A zdaleka nemusí jít jen o intelektuální nebo umělecká témata, stejně tak je důležité mít porozumění pro nové technologie.

Osobní zaujetí – vždy, když jsem měl možnost s Michalem mluvit, uvědomoval jsem si, jak je pro obor zapálený, vidí ve své činnosti smysl a snaží se ho pozvednout. Jak jsem měl možnost posoudit, dokáže tento svůj zápal přenést i na studenty – když ne na všechny, tak určitě na mnohé.

Prostudoval jsem si materiály, které Michal Tornyai předložil komisi a příhlédl k osobní zkušenosti s jeho tvorbou, již jsem výše shrnul. Jednoznačně z toho vyplývá, že Michal Tornyai je ta správná osoba, které by měl být udělen titul docent.

podpísaný v.r.

V Praze, 20. září 2024
Mgr. Filip Blažek